

Zadavatel, zadávací dokumentace, problematika podpory z veřejných resp. privátních zdrojů

Ing. Martin Zelený, Ph.D.
Katedra arts managementu, FPH VŠE v Praze

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Zadavatel

Veřejná instituce

- Sleduje celkové výstupy a dopady projektu

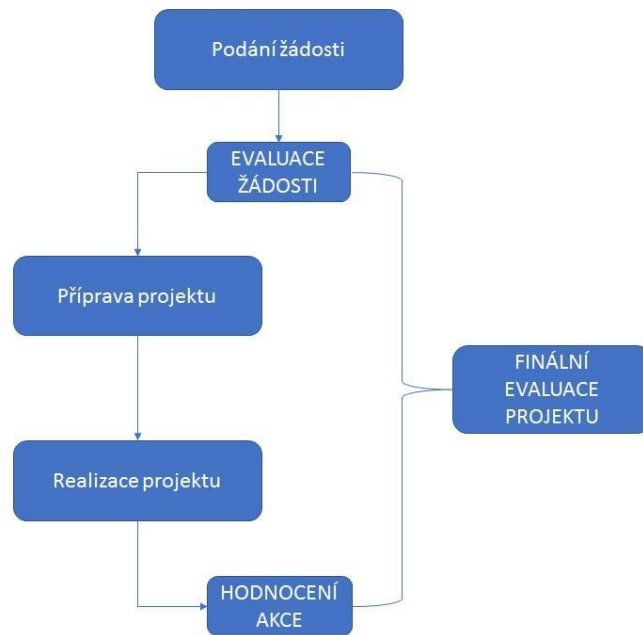
Soukromý zadavatel

- Akcentuje ekonomické výstupy a naplnění cílů projektu

Zadávací dokumentace

Vnitřní analýza

- analýza úspěšnosti a vnitřní efektivity akce, případně srovnání vnitřních parametrů projektu s jinými
- možná řešení
  - benchmarking srovnáváním projektů
    - kvantitativní přístup
  - srovnávání vybraných referenčních oblastí
    - kvalitativní přístup

Zadávací dokumentace

Kvantitativní přístup

- definice a následný monitoring určených výkonnostních ukazatelů
  - delší časové období
  - komplexnější kvantitativní výstup
  - vhodné pro vyhodnocování finančních charakteristik, hodnocení účinnosti a hospodárnosti
  - méně vhodné pro evaluaci účelnosti projektu, zhodnocení umělecké kvality projektu, dopadů projektu ve vztahu k deklarovaným potřebám a cílům apod.

Zadávací dokumentace

Kvalitativní přístup

- ověřování, posuzování a srovnávání omezeně a obtížně kvantifikovatelných kvalitativních atributů kulturních projektů
  - **metody** deskripce, škálování, komparace mezi referenčními oblastmi
  - typické pro hodnocení a řízení kvality projektů a potenciálu jejich rozvoje, hodnocení umělecké složky projektu a hodnocení účelnosti projektu

Zadávací dokumentace

Kulturní projekt (akce/event)

- vždy zahrnuje několik dimenzí, které se vzájemně překrývají a determinují jednotlivé oblasti vlivu akce na okolí
- je formou sebeprezentace
- cíleně utváří určitý obraz a kulturní identitu místa
- zviditelněním místa a místní kultury rozvíjí poznání, poukazuje na místní specifika a historické souvislosti
- má edukační charakter
- napomáhá kulturnímu cestovnímu ruchu, je atraktorem

Zadávací dokumentace

Evaluace projektu - **indikátory**

- slouží k měření a kvantifikaci reálných změn měřených jevů v určitém časovém intervalu
- kvantifikovat je možné i jevy a procesy kvalitativního charakteru.
  - bez indikátorů se neobejde ani evaluace kvalitativních parametrů
- konstrukce indikátorů by měla odpovídat zásadám techniky **S.M.A.R.T.**
  - **S** - specific - konkrétní, specifický, významný
  - **M** - measurable – měřitelný, vyhodnotitelný
  - **A** - achievable – dosažitelný, motivující
  - **R** - realistic - realistický, smysluplný
  - **T** - time-bound - časově určený, ohraničený

Zadávací dokumentace

Evaluace projektu - **atributy**

- definovány v rámci každého indikátoru

- dva typy:

- **organizační**

- způsob výpočtu, jednotku indikátorů, zdroj dat pro jeho vyjádření, časový úsek, počet opakování či zodpovědnost za naplňování indikátoru

- **modelové**

- charakter dimenzí a referenčních hodnot

- **dimenze** – co který indikátor sleduje

- **referenční hodnota** – etalon, podle kterého je indikátor srovnáván

Zadávací dokumentace

Evaluace projektu - **indikátory**

- měly by mít od počátku nastavený výchozí stav a předpokládanou hodnotu cílového stavu
  - **umožňuje**
    - sledovat i indikovat změny absolutních i relativních hodnot indikátoru v poměru s výchozím i cílovým stavem
    - sledovat tempo růstu i trend vývoje indikátoru
    - charakteristiky indikátoru
- v praxi **neexistují** pevně stanovená pravidla pro výběr indikátorů

Zadávací dokumentace

Vzorová metodika hodnocení ekonomicko-organizační stránky projektu

- vychází z teoretických znalostí problematiky a zkušeností získaných během práce na již proběhlých evaluacích realizovaných katedrou arts managementu
- v metodice jsou kombinovány kvalitativní a kvantitativní přístupy k hodnocení
- jednotlivé indikátory zahrnují jak ukazatele ryze kvantitativní, tak i smíšené či převážně kvalitativní povahy
- je prezentována prostřednictvím zadávací dokumentace

Zadávací dokumentace

Vzorová metodika hodnocení ekonomicko-organizační stránky projektu

- obsahuje ve své části věnované hodnocení ekonomicko-organizační stránky kulturního projektu několik oblastí reflektujících konkrétní potřebné směry a hlediska evaluace:

- A. Identifikace projektu
- B. Hodnocení účelnosti projektu
- C. Hodnocení účinnosti projektu (ekonomicko-organizační pohled)
- D. Hodnocení hospodárnosti projektu (finanční a účetní pohled)

Zadávací dokumentace

A. Identifikace projektu

- má deskriptivní charakter
- primárně určena k identifikaci, ne evaluaci

Oblast A. – Identifikace projektu	
A.0	Informace o projektu
A.01	Název projektu
A.02	Tématický okruh/typ akce
A.03	Datum/data konání
A.04	Místo/místa konání
A.05	Popis výchozí situace, potřebnost projektu
A.1	Identifikace žadatele o podporu z veřejných zdrojů
A.11	Název žadatele
A.12	Právní forma
A.13	Zřizovatel žadatele
A.14	Sídlo
A.15	Rok založení/zřízení
A.16	Stručná charakteristika žadatele
A.17	Počet úspěšně realizovaných kulturních projektů za posledních 5 let
A.18	Z toho počet projektů s podporou z veřejných zdrojů
A.19	Celková hodnota v rámci těchto projektů získané podpory z veřejných zdrojů
A.2	Partneři projektu
A.3	Jiné obdobné projekty plánované v daném místě a čase

Zadávací dokumentace

A.01 Název projektu

- je nejčastěji opakovaným a využívaným identifikačním prvkem projektu
- přispívá k budování prvotního dojmu a následně i jeho celkovému vyznění projektu.
- Je jedním z klíčových prvků ovlivňujícím image projektu.
- v případě projektů navazujících na větší projekty je vhodné, aby i název respektoval a reflektoval tematiku projektové řady.

Zadávací dokumentace

A.02 Tematický okruh/typ akce

- kulturní aktivity lze kategorizovat do tří dílčích částí

- **většinové**

- aktivity, jimž se alespoň jednou ročně věnuje více jak 40 % populace
- cílem je přinášet účastníkům sociální kontakty, zábavu, odpočinek a možnost odpoutat se od každodenních starostí

- **menšinové**

- aktivity, jimž se věnuje alespoň jednou ročně méně než 40 % populace
- cílem je poskytnutí předchozích jmenovaných výstupů, zároveň jsou obohaceny o intelektuální rovinu

- **marginální**

- aktivity, kterým se alespoň jednou ročně věnuje méně než 10 % populace
- lze dělit na rozvoj intelektu a vzdělání bez nutného akcentu zábavy a dále spolkovou či klubovou činnost.

Zadávací dokumentace

A.02 Tematický okruh/typ akce

- snaha pořadatelů – vyvážit portfolio

- možná typologie:

- Výstavní projekty
- Publikace
- Dokumentační a informační činnost
- Koncert
- Hudební festival
- Divadelní představení
- Divadelní festival
- Taneční představení
- Taneční festival
- Interdisciplinární projekty
- Workshopy
- Audiovizuální obsah
- Konference
- Přednáška
- Slavnost
- Akce lidové kultura
- Webová prezentace

Zadávací dokumentace

A.03 Datum/data konání

- optimalizace termínu může být dle povahy projektu klíčová
- promítá se do potenciálu návštěvnosti akce

- délka trvání by měla odpovídat typu akce:
  - výstavní projekt - v řádech měsíců
  - dokumentační a informační činnost - v řádech měsíců
  - festivaly - v řádech týdnů
  - workshopy, konference – v řádech dní
  - slavnosti – v řádech dní
  - koncerty, divadelní představení – v řádech hodin apod.

Zadávací dokumentace

A.04 Místo/místa konání

- klíčové rozhodnutí

- nutno přizpůsobit charakteru, podstatě a osobité tematice akce

- interaguje s okolím a má na místo konání určité dopady:

Pozitiva	Negativa
Růst počtu klientů, růst tržeb	Přelidnění v místě konání samotné akce
Vznik nových podnikatelských příležitostí	Přetížení ubytovacích a stravovacích zařízení
Rozšíření sortimentu produktů a služeb	Dopravní komplikace, obtížné parkování
Obnova (zkrášlení) veřejných prostor	Přetížená veřejná doprava
Podpora identifikace s místem, hrdosti	Hluk
Pozitivní dopad na kulturní identitu regionu	Zvýšená produkce odpadu, znečištění místa
Zvýšení přítomnosti bezpečnostních složek	Zvýšení cen produktů a služeb
Rozvoj pracovních příležitostí	Zvýšení kriminality
Motivace pro činnost místních spolků	Růst nespokojenosti místních obyvatel
aj.	aj.

Zadávací dokumentace

A.04 Místo/místa konání

- dostupnost

- dopravní dostupnost (individuální i hromadná), dostupnost časová, kvalita a kapacita komunikací, výše transakčních nákladů

- rozměrové dispozice místa

- nesmí se v prostoru vnímaném jako místo konání akce „ani tlačit, ani ztrácet“)

- vybavenost

- infrastruktura cestovního ruchu, občanská a technická vybavenost
- významně ovlivňuje podobu a rozsah multiplikačních efektů

- atraktivita

- tím atraktivnější, čím více kulturních, přírodních a jiných zajímavostí, případně i příležitostí k realizaci volnočasových aktivit

- bezpečnost

- možnosti zajištění bezpečnosti návštěvníků, prevence kriminality

Zadávací dokumentace

A.05 Popis výchozí situace, potřeba projektu

- musí podat přesvědčivou odpověď na logicky kladenou otázku

„Proč by se měl daný kulturní projekt realizovat?“

- obvykle založen na vysvětlení historických, geografických souvislostí
- důraz by měl kladen na **vymezení potřeby projektu** a jeho **potenciálních přínosů**
- pokud se jedná o tradiční projekty, je vhodné si všimnout i přínosů **opakování**
- u všech akcí je pak na místě věnovat pozornost i přínosům pro lokální **spolky, soubory**, další aktéry a **zájmové skupiny**, jakož i pro **místní společenství**
- úvahy o potřebnosti projektu mohou zohlednit i ostatní **vedlejší efekty** (dopady) projektu

Zadávací dokumentace

A.1 Identifikace žadatele o podporu z veřejných zdrojů

- název organizace, právní forma, sídlo, rok založení,
- stručná charakteristika
- uvádění informací o rozsahu zkušeností žadatele s realizací obdobných projektů

Profesionální/neprofesionální divadlo
Profesionální/neprofesionální orchestr či pěvecký sbor
Profesionální/neprofesionální taneční soubor
Neprofesionální folklorní soubor
Neprofesionální sdružení výtvarníků, fotografů
Kino, videoklub
Památkový objekt
Muzeum
Galerie, výstavní síň
Základní umělecká škola

Dům dětí a mládeže
Veřejná knihovna
Vydavatel místního tisku, provozovatel místního rozhlasu/TV
Provozovatel webové stránky
Spolek občanů národnostní či etnické menšiny
Nízkoprahové centrum pro děti a mládež
Mateřské centrum
Klub důchodců
Jiný profesionální/neprofesionální pořadatel kulturních akcí

Zadávací dokumentace

A.2 Partneri projektu

- v rámci podpory z veřejných prostředků mohou v projektu vystupovat i další subjekty v režimu partnerské spolupráce se žadatelem bez ohledu na povahu jejich participace (poskytnutí/zisk části prostředků)
- obvykle další poskytovatelé kulturních služeb, územní samosprávné celky a jimi zřizované organizace, nestátní neziskové organizace i subjekty jiné
- je vhodné stručně nastínit **způsob**, **rozsah** a **charakter spolupráce** žadatele, rozdělení **odpovědnosti** za realizaci jednotlivých činností v rámci projektu, způsob případné **participace** na nákladech a výnosech projektu a případné další pro řízení, realizaci a následnou evaluaci projektu klíčové skutečnosti.

Zadávací dokumentace

A.3 Jiné obdobné projekty plánované v daném místě a čase

- příprava projektového záměru vyžaduje **rešerši kulturního prostředí** v plánované lokalitě a období
  - **eliminuje rizika nízkého dopadu** pořádané akce a přehlčení spotřebitelů
  - jde o **identifikaci** případných **duplicitních akcí**
  - geografický i časový rozsah rešerše kulturního prostředí se odvíjí od charakteru zamýšleného kulturního projektu, jeho cílové skupiny či skupin, definované výše a plánované velikosti dopadu a dalších faktorů
  - rešerše by měla primárně obsáhnout akce periodické
  - z pohledu konceptu 3E nelze připustit neefektivní vynakládání zdrojů na podporu dvou kulturních projektů, které si „berou“ klienty, kteří by jinak rádi navštívili a tudíž i finančně podpořili akce obě. Je zcela vyloučeno, aby veřejná podpora jedné kulturní akce byla příčinou zániku jiné
  - rešerše může sloužit i jako **nástroj distribuce kultury** do méně frekventovaných míst

Zadávací dokumentace

B. Hodnocení účelnosti projektu

- indikátory určené k evaluaci
  - předběžné (ex-ante)
  - průběžné (mid-term)
  - výsledné (ex-post)

Oblast B. – Hodnocení účelnosti projektu	
B.01	Hlavní cíle projektu
B.02	Cílové skupiny a jejich potřeby
B.03	Klíčové součásti, etapy a průběh projektu
B.04	Jiné efekty a dopady projektu, míra vlivu akce

Zadávací dokumentace

B.01 Hlavní cíle projektu

- stanovení hlavních cílů (tj. formulace odpovědi na otázku „**Čeho bude realizací projektu konkrétně dosaženo?**“) je klíčovým bodem definice každého projektu fakticky umožňujícím pozdější vyhodnocení úspěšnosti projektu jako takového
- při stanovování cílů se opět využívá techniky **S.M.A.R.T.**
  - pokud je při stanovování zdůrazňována i potřeba cíle formulovat s ohledem na možnost jejich průběžného monitorování a opakovaného vyhodnocování, **S.M.A.R.T.** může být rozšířen do techniky **S.M.A.R.T.E.R.:**
    - E - Evaluate – hodnocený, hodnotitelný (někdy ale též Ethical – etický)
    - R - Reevaluate – průběžně hodnotitelný (též Revisit s obdobným významem)

Zadávací dokumentace

B.01 Hlavní cíle projektu

- zpravidla jsou definovány cíle kulturní povahy, cíle ekonomické a finanční, marketingové, vzdělávací jako ryze **kvantitativní** (dosažení určité výše tržeb či zisku, docílení určitého množství návštěvníků), **smíšené** (růst atraktivity konkrétní lokality) i **kvalitativní** (posilování lokální identity)
- vyhodnocování cílů může probíhat různými způsoby, a to počínaje konstatováním „**cíl splněn/nesplněn**“, přes **expertní odhady úrovně naplnění cíle za pomoci stupnic a škál, posouzení míry naplnění cíle v % až po sofistikované měření naplnění cíle v určených jednotkách**

Zadávací dokumentace

B.02 Cílové skupiny a jejich potřeby

- paralelně s definicí hlavních cílů projektu je nutné identifikovat jednotlivé cílové skupiny a jejich potřeby,
  - nemusí se jednat pouze o **návštěvníky**, ale např. i o **účinkující**
- důraz kladen na cílovou skupinu návštěvníků, jejím potřebám a definici přínosů projektu pro cílovou skupinu (tj. jak realizace zamýšleného kulturního projektu přispěje k naplnění identifikovaných potřeb nebo dokonce jak projekt přispěje ke zmenšení problémů cílové skupiny)
- cílové skupiny projektu jsou v tomto směru obvykle identifikovány na základě věku či odbornosti/vzdělání
  - **věkově mladší skupiny** trpí nedostatkem času a ostentativním nezájmem o tzv. vyšší kulturu
  - **střední věková skupina** je z největší části vytížena prací a péčí o rodinu
  - **starší generace** osciluje mezi ryze odbornou tematikou aktivit a kulturou tradičnějšího ražení

Zadávací dokumentace

B.02 Cílové skupiny a jejich potřeby

- mezi potenciálními návštěvníky je rozdíl dle místa jejich bydliště

  - ve větších městech a jejich blízkém okolí se soustřeďují obyvatelé s vyšším vzděláním

    - vyšší odborný potenciál, ale i časová vytíženost

  - **rozdíl v dopadech kulturního obyvatelstva**

    - méně odborná veřejnost trpí obavou z kulturních akcí kladoucích nároky, v důsledku

      - čehož by si oproti ostatním návštěvníkům mohli tito připadat méněcenní (Bunting et al., 2008)

- akce je třeba koncipovat tak, aby byla uspokojena vysoká poptávka po masové kultuře, zároveň i menší poptávka po kultuře vyšší, ovšem nikoli tak, aby mezi těmito dvěma kulturami docházelo k rozporu či konfliktu.

Zadávací dokumentace

B.03 Klíčové součásti, etapy a průběh projektu

- zatímco popis výchozí situace a posléze i stanovení cílů uvádí důvody ke konání projektu a jeho očekávané dopady, klíčové součásti, jimiž je např. rozšířená charakteristika a výstupy projektu doplňují tyto informace o detailnější popis průběhu projektu jako takového
- jde o to vyjádřit povahu, podstatu, logiku a vzájemné souvislosti jednotlivých cílů a očekávaných přínosů projektu, jejich propojení s výsledky a výstupy projektu apod.
- v případě slavností či festivalů je specifikován konkrétní rozsah akce, v ideálním případě včetně stručného nastínění plánovaného programu
- u výstav pak délka trvání a jejich konkrétnější obsah s uvedením např. příslibených sbírkových předmětů, které mohou významně zvýšit zájem potenciálních návštěvníků, jejichž odhadovaný počet by měl být rovněž uveden

Zadávací dokumentace

B.03 Klíčové součásti, etapy a průběh projektu

- v případě produkování kulturního obsahu, specificky např. televizního dokumentu, je nutné uvést předpokládaný termín uvedení, repríz atd.
- co se týče produkce literatury či jiného hmotného obsahu, uvádí se vydavatel, ať už jde o vlastní náklad či nakladatelství a termíny, kdy dílo bude uvolněno na veřejnost. Vhodné je doplnění o uvažovaný rozsah nákladu a případné možnosti dalších vydání, pokud připadají v úvahu.
- v případě potřeby lze vymezit i jednotlivé klíčové součásti kulturního projektu v podobě jeho jednotlivých či hlavních fází (etap), přirozeně existujících či administrativně stanovených milníků, kontrolních bodů apod. (např. u výstavy by mělo být uvedeno datum vernisáže, datum otevření pro veřejnost, termíny souvisejících přednášek i datum slavnostního zakončení).
- vnitřní etapizace projektu je nezbytná rovněž z pohledu jeho plánování, organizace a řízení; vždy je nezbytné mít detailní přehled o tom, za jakých podmínek, čím a kdy končí přípravná fáze projektu, začíná fáze realizační či se již projekt nachází ve fázi poslední, uzávěrkové a likvidační.

Zadávací dokumentace

B.04 Jiné efekty a dopady projektu, míra vlivu akce

- kulturní projekty jsou vždy významně spojeny s místy jejich konání a místo často hraje klíčovou roli z hlediska jak úspěšnosti, tak i formy a rozsahu multiplikačních efektů akce. Obdobná propojení čteně vznikají i mezi kulturním projektem a jinými typy lokálních atraktivit, typicky pak atraktivitami geografickými a přírodními, turistickými, technickými, sportovními, ale v poslední době např. i gastronomickými a jinými

- **akce** nutně **nemusí být** hlavním **důvodem přítomnosti** jeho **návštěvníků**, jeho úloha může být i jen komplementární v rámci spotřeby jiných volnočasových služeb
- je výhodné realizovat akce v blízkosti či přímo v prostředí kulturních památek. Propojení místa s kulturní akcí představuje v současné době vyhledávanou formu trávení volného času. **Památk**a jako místo konání kulturního akce **zvyšuje atraktivitu** pořádané akce, kulturní projekt naopak památku propaguje, zprostředkovává ji novým návštěvníkům

Zadávací dokumentace

B.04 Jiné efekty a dopady projektu, míra vlivu akce

- je vhodné identifikovat a následně monitorovat a vyhodnocovat i další potenciální efekty a dopady projektu, např. v podobě ryze ekonomických multiplikačních efektů, které s sebou akce přináší
- sledovat a vyhodnocovat je však nutné i dopady negativního charakteru, které se mohou projevit typicky ve znečištění místa konání kulturní akce přináší
  - lze ekonomicky vyjádřit vyčíslením výše přímých nákladů na úklid lokality, v některých případech je pak nutné kalkulovat i jinými druhy nákladů, které nelze přímo vyčíslit (např. v souvislosti s poničením květeny na horské louce v důsledku přílišné návštěvnosti v daném místě konané květinové slavnosti apod.)

Zadávací dokumentace

B.04 Jiné efekty a dopady projektu, míra vlivu akce

- z pohledu řízení, monitoringu a evaluace kulturní akce jsou významné i skutečnosti, které souvisí s potenciálem projektu do budoucna – typicky se jedná o budoucí úspory prostředků v důsledku využití jak současného materiálního vybavení, tak i zkušeností a know-how
- příkladem může být vynaložení finančních prostředků na adaptaci výstavního prostoru – vytvořené pomůcky mohou být deponovány a využity při reinstalacích i v jiných prostorách; obdobně mohou být využity i zbylé propagační předměty apod.
- je vhodné sledovat i potenciál kulturní akce (projektu) z pohledu obecné podpory zájmu o kulturu a realizaci kulturních projektů v dané lokalitě, motivace místních spolků a společenstvem k aktivní participaci v kulturním dění, podpory lokální identity i sociálních vztahů mezi občany, stejně tak i podpory pozitivního vývoje vztahů místních obyvatel, návštěvníků, municipalit i konkrétních zájmových skupin

Zadávací dokumentace

C. Hodnocení účinnosti projektu (ekonomicko-organizační pohled)

- indikátory umožňující

- nahlížet na ekonomiku projektu

- nahlížet na organizaci projektu

- v kombinaci s finančními ukazateli

vyjadřovat poměrové ukazatele

indikující míru účinnosti projektu

Oblast C. – Hodnocení účinnosti projektu	
C.0	Výstupy a výsledky projektu
C.01	Výstup projektu (1)
C.02	Výstup projektu (N)
C.03	Výsledek projektu (1)
C.04	Výsledek projektu (N)
C.1	Personální zabezpečení
C.11	Počet osob participujících na projektu (osoby)
C.12	Úvazky osob participujících na projektu (FTE)
C.13	Počet dobrovolníků participujících na projektu (osoby)
C.2	Cenová politika (výše vstupného, ...)
C.21	Celková výše vybraného vstupného
C.3	Poměrové ukazatele
C.31	Ukazatel (1)
C.32	Ukazatel (2)
C.33	Ukazatel (N)

Zadávací dokumentace

C.0 Výstupy a výsledky projektu

- **indikátory výstupu** jsou určeny pro sledování a vyhodnocování prováděných opatření a aktivit, které charakterizují konkrétní činnost. Podávají informace o okamžitých výstupech realizace kulturní akce (projektu)
- **indikátory výsledku** se pak liší přímou vazbou na stanovené cíle projektu. Jejich účelem je prokázat, zda bylo cíle projektu dosaženo. Ve vztahu k případně poskytnutým prostředkům z veřejných zdrojů indikátory výsledků vyjadřují okamžité efekty této podpory, ke kterým došlo v době realizace projektu. Výsledky vznikají díky činnosti projektu, příjemci podpory na ně mají výrazný vliv, ale jejich dosahování je zčásti závislé i na vlivech jimi nekontrolovatelných (např. zájem, motivace a snaha účastníka apod.)
- v případě výstupů i výsledků projektu je nutné jejich skutečně kvalifikované stanovení, přesná definice včetně metodiky pro jejich zjišťování, pečlivý průběžný monitoring apod. Pokud se podaří indikátory výstupů a výsledků projektů zkonstruovat ve funkční podobě, jde o velmi přínosný a cenný prvek evaluace projektu jako celku.

Zadávací dokumentace

C.1 Personální zabezpečení

- v rámci každého projektu je nezbytné plánovat, monitorovat a hodnotit jeho personální zabezpečení, a to jak v podobě osob participujících na projektu a pobírajících za své působení odpovídající odměnu, tak i osob v postavení tzv. dobrovolníků
- sleduje se nejen fyzický počet spolupracovníků, ale i míra jejich zapojení, kterou lze vyjádřit zejména velikostí jejich pracovního úvazku. V této souvislosti se obvykle užívá přepočítání na tzv. plné pracovní úvazky, též označované jako **FTE** (Full-Time Employee)
- spolupracovníci mohou působit v rámci pracovních poměrů (tj. na bázi pracovních smluv), dále na bázi dohod o konání prací mimo pracovní poměr (dohody o pracovní činnosti a dohody o provedení práce), popř. jako osoby samostatně výdělečně činné na základě smluv o dílo či smluv mandátních

Zadávací dokumentace

C.1 Personální zabezpečení

- z pohledu úplnosti a vypovídací schopnosti hodnocení účinnosti projektu by monitorována měla být i participace osob, které jsou zaměstnanci či jinými spolupracovníky jiných subjektů nežli subjektu realizátora (partnerů projektu, subjektu zřizovatele či zakladatele, typicky pak obce či kraje apod.)
- specifickou skupinu spolupracovníků pak představují **dobrovolníci**, jejichž zapojení do projektu lze v naprosté většině případů hodnotit jako pozitivní jev
- dobrovolnictví spolu s dárcovstvím spadá pod pojem dobročinnost. V dobrovolnické teorii lze dohledat společné prvky, ze kterých vycházejí tři hlavní definující body:
  - dobrovolnictví je výsledkem svobodné volby
  - je neplacené čili bez nároku na odměnu
  - je konáno ve prospěch druhých

Zadávací dokumentace

C.1 Personální zabezpečení

- dobrovolník je člověk, který se z vlastní vůle a bez nároku na finanční odměnu rozhodne věnovat svůj čas, energii, znalosti a zkušenosti ve prospěch ostatních či společnosti. Zpravidla by dobrovolník neměl v neziskových organizacích nahrazovat práci profesionálů a také by neměl dělat činnosti, do kterých se nikomu nechce
- dobrovolníci mohou také být nejen nositeli pomoci, ale také lidskosti a tvořivosti, poskytují pomoc nejen při plnění poslání organizace, ale nabízejí nové pohledy na řešení problémů a zpětnou vazbu zabraňující stereotypnímu výkonu a navíc mohou být pojítkem mezi veřejností a společností
- největší podíl spolupracujících dobrovolníků je tradičně v oblasti sociálních služeb, poté v oblasti sportu a rekreačních aktivit, v kulturní oblasti se ovšem angažuje celých 12 % z celkového počtu dobrovolníků. Jde například o pomoc při rekonstrukci kulturních památek, pořádání festivalů, ale také při vzdělávací činnosti, výuce atd.

Zadávací dokumentace

C.1 Personální zabezpečení

- dobrovolník přináší i mnohé další, často opomíjené, užitky, mezi něž se řadí:
  - levný zdroj práce
  - vliv na poslání, zpětná vazba
  - dobré jméno, zlepšení image
  - nový duch a nadšení
  - kontakty, zdroj budoucích uchazečů o práci
- v případě organizací a dobrovolníků se jedná o vzájemně prospěšný vztah, z něhož mohou obě strany čerpat uvedené benefity, pročez by se měly k sobě stavět jako rovnocenní partneři
- dobrovolnictví v přiměřené míře je velmi vítaným prvkem při organizování kulturních akcí, nemělo by být zneužíváno, což se bohužel mnohdy děje. V závěrečném hodnocení projektu by proto měla být i stručná zpráva dobrovolníků o organizaci a průběhu akce

Zadávací dokumentace

C.2 Cenová politika

- stanovení vhodné cenové politiky představuje úvahu na pomezí hodnocení účinnosti a hospodárnosti projektu jako celku; v řadě případů pak může být vstupné i poměrně významným zdrojem financování projektu
- musí brát v úvahu cíle a záměry projektu jako celku – v případě veřejných akcí orientovaných na podporu kulturního dění v lokalitě je stanovení vstupného kontraproduktivní samo o sobě, tím spíše, pokud by dosahovalo významných částek. V takovém případě je na zváženu, zdali by vstupné nemělo být stanoveno v nulové výši, popř. ve formě „vstupné dobrovolné“

Zadávací dokumentace

C.2 Cenová politika

- otázka adekvátní volby politiky vstupného se tak týká zejména akcí zaměřených na specifické cílové skupiny, například koncerty klasické hudby, tematické večery, workshopy atd. V případě konferencí je nutné uvádět nejen vstupné pro pasivní návštěvníky, ale také konferenční fee pro aktivní vystupující, pokud se nejedná o čestné hosty
- z pohledu sledovaných ukazatelů je vhodné monitorovat zejména celkovou výši inkasovaného vstupného, popř. vybrané vstupné za jednotlivé druhy vstupného (plné vstupné, vstupné pro děti, studenty, seniory, osoby s postižením, rodinné vstupné ad.)

Zadávací dokumentace

C.3 Poměrové ukazatele

- kvantifikovatelnost ve třetí oblasti sledovaných indikátorů (společně s ukazateli představenými v následující čtvrté oblasti) umožňuje případnou definici, monitoring a následné vyhodnocování vhodných poměrových ukazatelů, které by přehledným způsobem vyjadřovaly úspěšnost daného kulturního projektu, byť pouze a právě v rovině ekonomické a ekonomicko-organizační.
- typickými příklady takových ukazatelů jsou:
  - podíl místních návštěvníků (do 5 km od místa akce) na celkovém počtu
  - výše tržeb ze vstupného na 1 návštěvníka
  - výše celkových nákladů na projekt na 1 návštěvníka
  - výše podpory z veřejných zdrojů na 1 návštěvníka
  - výše podpory z veřejných zdrojů na 1 hod. programu

Zadávací dokumentace

C.3 Poměrové ukazatele

- výše podpory z veřejných zdrojů na celkových výnosech projektu
  - výše mzdových nákladů na celkových nákladech projektu
  - výše celkových nákladů na 1 hod. programu
  - výše honorářů účinkujících na celkových nákladech projektu
  - počet návštěvníků na 1 osobu personálního zajištění (včetně dobrovolníků)
- sledování vhodných ukazatelů, jejich metodická stabilita a stabilita i v delším časovém horizontu, jakož i spolehlivost zdrojových dat umožňují postupné budování databáze validních hodnot umožňující sledování vývoje kulturních akcí v čase, vzájemné srovnávání obdobných akcí či komparace jednotlivých porovnatelných parametrů kulturních projektů rozdílného charakteru; na základě existence takové databáze je možné postupně začít realizovat i benchmarkingová srovnání

Zadávací dokumentace

D. Hodnocení hospodárnosti projektu (finanční a účetní pohled)

- indikátory výlučně kvantitativní
- nutno zvolit, zda sledovat výdaje vs. příjmy, nebo náklady vs. výnosy
- struktura jednotlivých ukazatelů reflektuje podobu účetní osnovy pro podnikatelské subjekty, a to z důvodu snadného vyplnění celé sestavy. V případě potřeby mohou být sledované údaje ještě dále detailizovány
- při vyplňování je nutné dbát na relevanci nákladů pouze ve vztahu k hodnocenému projektu – zejména u menších subjektů není obvykle účetnictví vedeno střediskovým způsobem a tudíž je vysoká pravděpodobnost, že se mezi údaje dostanou i údaje bez vazby na daný projekt, popř. údaje chybné
- obě sestavy jsou koncipovány tak, aby muselo dojít k rovnosti mezi sledovanými náklady a výnosy, nulový rozdíl je v tomto případě kontrolním mechanismem správnosti jejich sestavení

Oblast D. – Hodnocení hospodárnosti projektu	
D.0	Celkové náklady projektu
D.01	Materiál
D.02	Energie
D.03	Cestovné
D.04	Služby
D.041	Služby: nájemné prostor
D.042	Služby: nájemné techniky apod.
D.043	Služby: výroba propagačních materiálů
D.044	Služby: propagace
D.045	Služby: honoráře
D.046	Služby: jiní spolupracovníci (OSVČ)
D.047	Služby: právní, ekonomické, daňové poradenství
D.048	Služby: autorské poplatky
D.049	Služby: ostatní
D.05	Mzdové náklady
D.051	Mzdové náklady: honoráře (vč. SZ/ZP)
D.052	Mzdové náklady: ostatní (prac. smlouvy, vč. SZ/ZP)
D.053	Mzdové náklady: ostatní (DPP,DPČ, vč. SZ/ZP)
D.054	Mzdové náklady: jednorázová stipendia
D.055	Mzdové náklady: ostatní osobní náklady
D.06	Daně a poplatky
D.07	Odpisy
D.08	Ostatní náklady
D.09	Jiné náklady

Část D. – Hodnocení hospodárnosti projektu (pokračování)	
D.1	Celkové výnosy projektu
D.11	Tržby
D.111	Vstupné
D.112	Reklama
D.113	Pronájem
D.114	Prodej výrobků (netto)
D.115	Ostatní tržby
D.12	Dary
D.121	Dary: individuální dárci
D.122	Dary: tuzemští institucionální dárci, sponzoring
D.123	Dary: zahraniční institucionální dárci, sponzoring
D.13	Podpory, dotace, příspěvky, granty (z veřejných zdrojů)
D.131	Podpory, dotace, příspěvky, granty: Ministerstvo kultury ČR
D.132	Podpory, dotace, příspěvky, granty: jiné orgány státní správy
D.133	Podpory, dotace, příspěvky, granty: kraje
D.134	Podpory, dotace, příspěvky, granty: obce
D.135	Podpory, dotace, příspěvky, granty: jiné instituce veřejné správy
D.136	Podpory, dotace, příspěvky, granty: jiné
D.14	Jiné provozní výnosy
D.15	Finanční výnosy
D.19	Vlastní příspěvek na krytí nákladů projektu

Literatura

Patočka a kol.,(2017)**Evaluace v kultuře**: Ekonomické hodnocení kulturních událostí a festivalů, [Professional Publishing](#), ISBN 978-80-88260-04-2.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

